
Školnému by měl předcházet systém studijních půjček

Školnému by měl předcházet systém studijních půjček

Případné zavedení školného na vysokých školách by mělo následovat až po zprovoznění systému studijních půjček. Přestože by šlo o takzvané odložené školné, jeho část by školy dostávaly hned od studijního fondu. Návrhy na podobu a harmonogram zavedení plateb za vzdělání obsahuje první koncepcie reformy vysokého školství, kterou nedávno dokončil tým expertů. Podle odborníků, kteří vypracovali první verzi takzvané Bílé knihy terciárního vzdělávání, nebude v budoucnu možné výrazněji navýšit prostředky na vysoké školství bez zapojení soukromých zdrojů. Školné by prý navíc posílilo zodpovědnost studentů i škol při rozhodování. Ministr školství Ondřej Liška (SZ) tvrdí, že tato vláda školné nezavede, je však potřeba o něm diskutovat. Samotní autoři knihy zdůrazňují, že školné je možné zavést až po úplném zprovoznění systému půjček, tedy za dva až tři roky od jejich zřízení. Školné by se pak mělo zavádět postupně pro nově přijaté uchazeče. Studenti, kteří by ho nebyli schopni zaplatit se sníženou sazbou rovnou, by mohli žádat o půjčku studijní fond. Spláceli by až po skončení studia a dosažení určitých příjmů. Fond, kam by mohly jít prostředky z rozpočtu vysokých škol, privatizace, půjčky státu na finančních trzích a pak průběžně vybraných splátek, by část školného dal školám rovnou. Podíl této částky by se odvíjel od jeho finančních možností. Zbytek by školy dostaly postupně tak, jak by absolvent školné splácel. Pro veřejné vysoké školy by se měly stanovit stropy pro školné, instituce by si pak mohly konkurovat výhodnější nabídkou, myslí si autoři koncepce. Stropy by se lišily podle oborů v závislosti na jejich výnosnosti. Podle autorů by mělo zavedení školného velký efekt například pro humanitně zaměřené školy, které mají velký převis poptávky, poměrně nízké náklady na studenty a jejich absolventi průměrné až nadprůměrné platy. Pokud by se zavedlo školné ve výši průměrného platu vysokoškoláka, těmto školám by se téměř zdvojnásobily prostředky, které dostávají na jednoho studenta od státu, uvádí se v knize. Část prostředků by mohly využít také na nárůst počtu míst. Studijní půjčky by měly podle knihy dvě části, první by byla určena na životní náklady, druhá právě na školné. Otázkou zřejmě bude přiměřená výše úroků. Nízké úročení by snížilo motivaci splácet, navíc by si půjčky brali i lidé, kteří je nepotřebují a peníze pak výhodně investovali, domnívají se autoři. Na splátkách by se mohli podílet i zaměstnavatelé absolventů. Kromě půjček se v materiálu počítá i s další podporou studentů. Každý z nich by měl nárok na studijní grant, což by byla nevratná výpomoc, která by se mohla změnit v půjčku v případě překročení doby studia. Tato přímá podpora by nahradila nepřímou, která dosud směřuje k rodičům studentů. Financována by byla zejména převedením úlev na dani, kterou si nyní za vyživování nezaopatřeného dítěte rodiče uplatňují. Podporu by měla doplnit také sociální stipendia. Oproti současnosti by se mělo jejich vyplácení zefektivnit tak, aby fungovala jako prevence sociální bariéry. Počet jejich příjemců by se měl zvýšit. Podle autorů knihy se nyní stává, že školy prostředky na sociální stipendia ani nevyčerpají a použijí je jinak. Počítá se i se zavedením spojení na vzdělání s finanční podporou státu. Zvýhodnit by se měla také příležitostná práce studentů osvobozením od zdravotního a sociálního pojištění do určitého limitu.

pap nam